

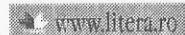
Editiția de față reproduce textul apărut la Editura Litera,
Clasici Litera junior, București, 2016

Copyright © 2012 / 2014 Fleurus Mame
Ediție publicată prin înțelegere cu Livia Stoia Agency
Toate drepturile rezervate

Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Oliver Twist
Charles Dickens

Copyright © 2020 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba franceză: Geanina Tivdă

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Diana Calangea
Copertă: Andreea Apostol
Tehnoredactare și prepress: Mariana Dumitru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Dickens, Charles

Oliver Twist / Charles Dickens; trad. de Geanina Tivdă. – București:
Litera, 2020
ISBN 978-606-33-5074-0
I. Tivdă, Geanina (trad.)
821.111

Charles Dickens

OLIVER TWIST

Traducere din limba franceză de
Geanina Tivdă

LITERA
București
2020

Într-o lume în care cărțile sunt în mod deosebit de scăzute, Libris își propune să aducă cărțile în întreaga lume și să le ofere acces la ele într-un mod simplu și intuitiv.

EPICO

Epico este un românesc deosebit de interesant, care încearcă să sporească cunoștințele și să dezvăluie secretele unei lumi care nu sunt cunoscute de multe oameni. Într-un lume în care cărțile sunt în mod deosebit de scăzute, Libris își propune să aducă cărțile în întreaga lume și să le ofere acces la ele într-un mod simplu și intuitiv.

Cărțile sunt disponibile online și pot fi cumpărate direct din site.

CUPRINS

Capitolul 1	9
Capitolul 2	22
Capitolul 3	34
Capitolul 4	54
Capitolul 5	66
Capitolul 6	84
Capitolul 7	97
Capitolul 8	116
Capitolul 9	127
Capitolul 10	145
Epilog	154

CAPITOLUL 1

Într-un oraș englez căruia nu are rost să-i menționăm numele se găsea un azil de bătrâni și copii săraci fără părinți. Si în acest azil s-a născut, într-o zi a cărei dată nu are rost să o menționăm, micul exemplar al speciei umane care a dat titlul acestei cărți.

O bună bucată de vreme după nașterea lui, a fost cu neputință să se clarifice problema dacă va trăi suficient de mult timp încât să merite efortul de a i se da un nume oarecare. Cu siguranță se poate afirma că este o șansă nemaipomenită să te naști într-un azil, dar trebuie spus că acesta a fost cel mai bun lucru care i s-ar fi putut întâmpla lui Oliver Twist. Într-adevăr, pruncul a fost dificil de convins că era mai bine să exerseze respirația (practică destul de plictisitoare, desigur, dar experiența a dovedit că ne ușurează existența) și a rămas o vreme sufocându-se pe saltea, într-un echilibru precar între lumea noastră și lumea de dincolo, în mod vizibil atras de cea de-a doua. Or, dacă Oliver s-ar fi trezit înconjurat de bunici grijulii, de mătuși neliniștite, de infirmiere experimentate și de doctori savanți, ar fi fost fără doar și poate

ucis într-o clipită. Dar cum acolo nu se afla decât o femeie săracă și bătrână, cu mintea învăluită în aburi de bere, și un doctor parohial prost plătit, Oliver și natura dezbatură chestiunea între patru ochi. Și, într-un final, după ce se zbătu câteva clipe, Oliver respiră, strănută și scoase un strigăt voinicesc, ca să dea de știre întregului așezământ că un nou orfan se înscria pe listele celor hrăniți pe cheltuiala primăriei.

Când Oliver dădu primul semn că plămânnii îi funcționau normal, chipul palid al unei tinere se ridică de pe pernă, și un glas pierit rosti:

– Lăsați-mă să văd copilul înainte să mor.

Bătrânul medic era așezat în fața focului, cu mâinile întinse spre flăcări. Dar când o auzi pe Tânără se ridică, se îndreptă spre pat și spuse cu o voce mai blândă decât ne-am fi putut aștepta:

– Hai, nu vorbi despre moarte, e prea devreme pentru aşa ceva.

– Dumnezeu să o binecuvânteze, da, e prea devreme! se băgă și Îngrijitoarea în vorbă, strecând în grabă o sticlă verde în buzunar. Mult prea devreme! După ce va trăi la fel de mult ca mine și va aduce pe lume treisprezece copii, va fi destul de înțeleaptă și nu va mai spune aşa ceva. Dumnezeu să o binecuvânteze, draga de ea!

Din câte se părea însă, această perspectivă mângâietoare nu reuși să producă efectul dorit. Tânără scutură din cap și întinse mâna spre copil.

Medicul i-l așeză în brațe. Ea-și apăsă cu patimă buzele reci pe fruntea mică, apoi aruncă în jur o privire pierdută, căzu din nou pe pernă... și muri.

– S-a sfârșit, doamnă Machin, spuse medicul.

– Da, biata copilă! zise Îngrijitoarea, ridicând dopul sticlei care căzuse pe pernă în timp ce se aplecase să ia copilul. Biata micuță!

– Trimiteti pe cineva să mă cheme dacă pruncul vă dă motive de îngrijorare, spuse medicul, punându-și mânușile și pălăria.

Se opri în fața patului, înainte de a ieși pe ușă. Era o fată drăguță. De unde venea?

– A fost adusă aici ieri-seară, răspunse bătrâna. A fost găsită lezinată pe stradă. Mersese pe jos o bună bucătă de vreme, căci încălțările îi erau ferfeniță. Dar de unde venea și unde se ducea, nimeni nu știe.

Medicul se plecă deasupra trupului, îi ridică mâna stângă și clătină din cap.

– Mereu aceeași poveste. Nu tu verighetă, nu tu soț... Noapte bună.

Doctorul plecă să ia cina, iar Îngrijitoarea, după ce se servi din nou din sticla verde, se așeză lângă foc și se apucă să îmbrace copilul.

Ce imagine excelentă ne oferă Oliver Twist despre importanța hainelor! Înfășurat în pătura care-l acoperise până atunci, ar fi

Resputut fiul unui nobil sau al unui cerșetor, căci nimeni nu i-ar fi putut ghici poziția socială. Dar apoi, înveșmântat în zdrențele azilului, care se îngălbeniseră de la atâtă purtat, primise un stigmat și o etichetă: copil fără părinți, menit să încaseze loviturile și ghionturile vieții în disprețul general și fără mila nimănui.

Oliver tipă din toți rărunchii. Dacă ar fi știut că era singur pe lume, lăsat la cheremul blândeții personalului din azil, ar fi țipat probabil și mai tare.

Cum azilul nu avea o doică să-l hrănească, Oliver fu trimis într-o anexă a stabilimentului situată la aproape trei mile distanță. Acolo se aflau între douăzeci și treizeci de copii care îndrăzneau să profite de pe urma situației lor de orfani ca să trăiască pe cheltuiala primăriei. Având la dispoziție șapte penny și jumătate pe săptămână pentru fiecare dintre ei, o bătrână care se numea doamna Mann le purta de grija. „Le purta de grija“ era un fel de a spune, căci asistenții nu aveau nimic altceva de făcut decât să se tăvălească pe jos cât era ziua de lungă, fără a fi deranjați de prea multă hrană sau de haine. Doamna Mann era o persoană plină de înțelepciune și de experiență: ea știa ce era bun pentru copii și mai ales ce era bun pentru ea însăși. Și păstra o bună parte din cei șapte penny și jumătate pentru uz personal, iar astfel îi ferea pe copii de probleme precum excesul de greutate sau indigestia. În opt cazuri din zece, când reușise totuși să-i țină în viață cu cea mai redusă rație cu putință, fie se îmbolnăveau din cauza mizeriei și

a frigului, fie cădeau în foc din neglijență, fie păreau un accident și se sufocau.

De obicei, autoritățile primăriei făceau o anchetă ceva mai amănunțită atunci când un orfan era strivit în patul lui pliant sau opărit în timpul spălării rufelor (deși acest din urmă accident era foarte rar, având în vedere că spălatul rufelor era un eveniment cu totul excepțional în instituția condusă de doamna Mann). Anchetații puneau câteva întrebări stânjenitoare, locuitorii orașului semnau, plini de indignare, o petiție, dar aceste insolente erau date imediat deoparte de raportul medicului legist și de mărturia portărelului. Medicul nu găsea niciodată nimic în corpul copilului (lucru foarte probabil, de bună seamă), iar portărelul jura tot ceea ce îi cerea primăria. Mai mult, atunci când comisia care conducea stabilimentul dorea să facă o inspecție la doamna Mann, portărelul era mereu trimis să o anunțe în ajun, iar când soseau inspectorii, copiii erau curați și bine îngrijiti.

Nu se poate aștepta cineva ca, într-un astfel de sistem de îngrijire, copiii să crească deosebit de viguroși. Când împlini nouă ani, Oliver Twist era un băiat palid, slab și cam scund pentru vîrstă lui. Dar natura sau moștenirea ereditară îl înzestraseră cu o fire puternică, și probabil datorită acesteia reușise să supraviețuiască până la acea vîrstă.

Își sărbătorea aniversarea în beci, împreună cu doi colegi: toți trei avuseseră parte de o pedeapsă pe cinste, fiind închiși acolo pentru că avuseseră îndrăzneala să declare că le era foame. Așa stăteau lucrurile când buna doamnă Mann fu surprinsă de apariția domnului Bumble, portărelul municipal, care încerca în zadar să deschidă poarta grădinii.

– O, Doamne, dumneavoastră sunteți, domnule Bumble? spuse doamna Mann scoțând capul pe fereastră, cu un zâmbet ce simula în mod desăvârșit cea mai deplină bucurie. (*În soaptă: Suzanne, adu-i repede pe Oliver și pe ceilalți doi derbedei de jos, și grăbește-te să-i cureți cât mai iute!*) Domnule, ce mă bucur să vă văd!

În loc să răspundă la acest salut călduros, domnul Bumble, care era un bărbat corpulent și coleric, dădu o lovitură de picior în ușă, cum numai un portărel știa să-o facă.

– Doamne sfinte, spuse doamna Mann dând fuga – căci cei trei băieți fuseseră scoși din beci – să vedeti ce s-a întâmplat! Am uitat că ușa era zăvorâtă pe dinăuntru ca să-i apăr pe drăguții ăștia! Intrați, domnule, vă rog, intrați.

Doamna Mann îl invită pe domnul Bumble într-un salonaș, îl pofti să ia loc și-i luă din mâini bicornul și bastonul ca să le aşeze pe o masă cu un gest foarte ceremonios. Domnul Bumble își șterse fruntea și zâmbi. Da, un portărel este o ființă umană și zâmbește.

– Domnule Bumble, aş putea să vă ofer un păharel de întăritor, după un drum atât de lung?

– Nici măcar o picătură, răsunse domnul Bumble demn, dar fără prea multă fermitate.

Doamna Mann remarcă tonul acestui refuz și relua:

– Doar o picătură, domnule, cu puțină apă proaspătă și un cubuleț de zahăr.

Domnul Bumble tuși. Doamna Mann scoase dintr-un dulap o sticlă și un pahar.

– Ce-aveți acolo? întrebă domnul Bumble.

– Gin. Sunt obligată să am în casă ca să le dau câte o picătură când nu se simt bine, dragii de ei... Este scump, dar sunt gata să fac orice sacrificiu pentru ei, știți...

– Bineînțeles, doamnă Mann, aveți o inimă de aur, o adevarată inimă de mamă. Nu voi uita să amintesc acest lucru comisiei care trebuie să se întrunească în această seară. În sănătatea dumneavoastră, doamnă Mann! Domnul Bumble bău jumătate de pahar și relua: Să trecem la treburi serioase acum. Copilul căruia i s-a dat numele de Oliver Twist împlinește azi nouă ani.

– Dumnezeu să-l binecuvânteze! exclamă doamna Mann, frecându-se la ochiul stâng cu colțul șorțului ca să pară roșu de emoție.

– În ciuda tuturor eforturilor primăriei și a recompensei de zece lire promise oricui ar fi furnizat informații, n-am descoperit niciodată cine sunt părinții lui.

– Dar cum se face că are un nume, în acest caz? întrebă doamna Mann uluită.

– Eu l-am inventat, răspunse cu mândrie domnul Bumble.

Le dăm nume copiilor găsiți în ordine alfabetică. Cum ajunsem la T, am inventat numele Twist.

– Ce om de litere sunteți!

– Este posibil, se umflă în pene portărelul. În orice caz, la cei nouă ani ai lui, Oliver Twist nu mai poate să locuiască în aşezământul dumneavoastră. Am venit să-l duc la azil, chemați-l imediat.

– Mă duc după el, răspunse doamna Mann, plină de zel.

Oliver tocmai fusese curățat de stratul de jeg care forma o crustă pe față și pe mâinile lui sau cel puțin de ceea ce putea fi îndepărtat printr-o spălare rapidă. Fu condus în saloană de protectoarea lui binevoitoare.

– Fă o plecăciune înaintea domnului, Oliver, spuse doamna Mann.

Oliver făcu o plecăciune, pe jumătate în fața portărelului, pe jumătate în fața bicornului.

– Vrei să vii cu mine, Oliver? întrebă pe un ton ceremonios domnul Bumble.

Oliver se pregătea să răspundă că era bucuros să plece cu oricine, numai să scape de acolo, când privirea lui se încrucișă cu a doamnei Mann, care se aşezase în spatele fotoliului portărelului și care își agita pumnul în aer cu o expresie de furie pe chip. Prinse imediat ordinul, căci acel pumn se abătuse mult prea des asupra lui ca să-i fie greu să înțeleagă.

– Și va veni și ea? spuse bietul Oliver.

– Nu, ea nu poate. Dar va veni uneori să te vadă.

Aceasta nu era o mare mângâiere pentru copil. Cu toate acestea, în ciuda vîrstei lui fragede, avea suficientă experiență încât să mimeze o durere profundă la gândul plecării. Începu să plângă în hohote, ceea ce nu este prea greu pentru un băiat căruia foamea îi chinuie stomacul de dimineață până seara. Aceste lacrimi părură foarte naturale, iar doamna Mann îl acoperi cu o ploaie de sărutări și-i dădu – ceea ce-i făcu mult mai mult bine – o tartină cu unt. Se temea să nu pară prea înfometat când va ajunge la azil.

Cu pâinea într-o mână și șapca de orfan pe cap, Oliver îl urmă pe domnul Bumble afară din această casă mizerabilă, unde niciun cuvânt bun și nicio privire afectuoasă nu-i luminaseră primii ani de viață. Totuși, fu cuprins de o tristețe de copil când poarta grădinii se închise în urma lui. Tovarășii de suferință pe care-i lăsa în urmă erau singurii lui prieteni, și se simți copleșit de un sentiment de singurătate.

Domnul Bumble mergea cu pași mari. Oliver se agățase de manșeta lui brodată cu fir de aur, tropăind pe lângă el și întrebandu-l adesea dacă mai aveau mult, întrebare la care domnul Bumble răspunde prin cuvinte aspre și dojenitoare, căci blândețea temporară pe care o trezise în inima lui ginul se evaporase, și el redevenise portărelul.

Oliver tocmai intrase în azil când domnul Bumble îl preveni că avea să fie dus imediat înaintea comisiei. Oliver n-avea nici cea mai mică idee despre ce era o comisie și se întrebă dacă era o veste bună sau nu. Însă nu avu timp să aprofundeze subiectul, căci domnul Bumble îl lovi peste cap cu bastonul ca să-l trezească, apoi pe spate, ca să stea drept și țanțoș, și-l conduse într-o sală mare unde se aflau vreo opt-zece domni.

– Fă plecăciune înaintea comisiei, porunci domnul Bumble.

Oliver căută în sală un obiect feminin, dar nu văzu decât o masă, și se înclină înaintea ei.

– Cum te numești, fiule? îl întrebă cel mai corpolent dintre domni.

Când Oliver începu să tremure, intimidat, portărelul îl croi iute pe furiș, iar copilul își bâigui numele cu voce înăbușită. Unul dintre domni spuse că sigur era cretin.

– Ascultă, fiule! Ești orfan, nu-i aşă?

– Ce înseamnă acest lucru, domnule? întrebă bietul Oliver.

– Un cretin, v-am spus eu, zise bărbatul ridicând ochii spre cer. Nu ai părinți, iată ce înseamnă, și ești hrăniti pe cheltuiala primăriei.

– Da, domnule, spuse Oliver, fără să-și poată înăbuși lacrimile amare.

– De ce plângi? se enervă cel mai corpolent dintre domni. Ai venit aici ca să primești o educație și să înveți o meserie utilă. Vei începe mâine-dimineață la ora șase, la atelierul unde se fac filfili.

Oliver nu știa un lucru: comisia întrunită în acea zi tocmai luase o hotărâre importantă pentru azil. Toți acei domni grași se temea că săracii vor prinde gustul unei vieți de trândăvie, în care cazarea și masa erau gratuite. Așadar, hotărâseră să-i lase pe năpăstuiți să aleagă (căci nu erau din categoria celor care să impună oamenilor deciziile lor, nu!) între a muri de foame încet, afară, sau a muri de foame rapid, înăuntru. Rația de hrană se reducea din acel moment la trei mici castroane de terci pe zi, cu o ceapă de două ori pe săptămână și jumătate de chiflă duminica.

În timpul primelor șase luni trăite de Oliver în azil, sistemul funcționă de minune. La început, aceste restricții de hrană îi costară scump, căci crescă factura la pompele funebre. De asemenea, trebuiră să coasă alte haine pentru sărmanii care slabiseră în mod spectaculos într-o săptămână-două. Dar apoi, numărul orfanilor scăzu mult, și comisia fu în culmea bucuriei.

Sala de mese a băieților era o încăpere mare de piatră, la capătul căreia trona un cazan uriaș, din care bucătarul scotea terciul: împărțea câte un polonic fiecărui copil, cu o bucată de pâine. Castroanele nu trebuiau niciodată spălate, căci băieții le lingeau până străluceau.

Oliver și camarazii lui îndură chinurile foamei în timpul acestor șase luni. În cele din urmă, unul dintre băieți își avertiză colegii cu un aer sumbru că se temea că va trebui să-și mânânce un vecin de dormitor dacă nu primea un castron suplimentar de terci pe zi. Cum în ochii lui sclipea o strălucire sălbatică,